

חלק ט - פרשת פקודי		
מחוק מדבש	וילנא	יום
קמא-קמז	רלב ע"א	ראשון
קמז-קנ	רלב ע"ב	שני
קנ-קס	רלז ע"א	שלישי
קס-קסו	רלז ע"ב	רביעי
קסו-קעב	רלד ע"א	חמישי
קעב-קעח	רלד ע"ב	שישי
קעח-קפג	רלח ע"א	שבת

על
הפרשה
ועניני
דיומא

זהר הקדוש מתוק מדבש

עם
פרוש

עלוך מס' 217 | פרשת שמות תשפ"ג

יו"ל בעזרה שיי"ת ע"י
מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

ישראל במצרים היו מלומדים באמונה שהכל לטובה

אמר רבי שמעון, מאן דרגיל למסבל צערא, אף על גב דאתי לפום שעתא צערא, סביל מטלנוי ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצער, ונההיך כל יומי בתפנוקין ועידוניהן, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריף למבכי.

כך ישראל כד נחתו למצרים רגילין בצערא הו, דהא כל יומי דההוא זפאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא פדקא יאות, אבל גלותא דבבל הוה צערא שלים, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה, עלאין דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה וגו', תתאין דכתיב (תהלים קלו א) על נהרות בבל שם ישבנו וגו', פלהון בכו על גלותא דבבל, מאי טעמא, בגין דהו בתפנוקי מלכין, דכתיב (איכה ד ב) בני ציון היקרים וגו'.

מתוק מדבש

ישראל במצרים היו מלומדים באמונה שהכל לטובה

וממשיף דבריו אמר רבי שמעון, מאן דרגיל למסבל צערא מי שרגיל לסבול צער, אף על גב דאתי לפום שעתא צערא סביל מטולוי (ס"ג נפ"ט ד"ז) ולא חייש אף על פי שלפי שעה בא לו איזה צער הוא סובל משאו ואינו חושש, אבל מאן דלא רגיל בצער ונההיך כל יומי בתפנוקין ועידוניהן ואתי ליה צערא אבל מי שאינו רגיל בצער ונההיך כל ימיו בתענוגים ועדוניהם ופתאם בא לו איזה צער, דא איהו צערא שלים ועל דא אצטריף למבכי זהו צער שלם ועל זה צריכים לבכות.

ומפרש כך ישראל כד נחתו למצרים רגילין בצערא הוה כן ישראל כשירדו למצרים היו רגילים בצער, והיו מלומדים באותה האמונה מנעוריהם שכל היסורים המה לטובה, דהא כל יומי דההוא זפאה אבוהון בצערא הוה פי כל ימיו של אותו צדיק יעקב אביהם היה בצער, שהרי בקש יעקב לישב בשלח וקפץ עליו רגזו של יוסף, ועל דא סבלו גלותא פדקא יאות ועל פן סבלו ישראל

את גלות מצרים פראוי, ולא נתיאשו מן הגאולה, כי ידעו שהקדוש ברוך הוא הוא המיסרם והוא המחזיקם באמונה, וידעו כי פקד ופקד ה' אותם ויגאלם משם. אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים אבל גלות בבל היה צער שלם, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה זה היה צער שעליונים ותחתונים בכו עליו, כי גם מלאכי מעלה היו רגילים כל יום לקבל שפעם על ידי עבודת הקרבנות בבית המקדש, ועתה שנחרב בית המקדש נגרע שפע מזונם לכן בכו עליו, ומפרש עלאין אנו מוצאים שהעליונים בכו עליו דכתיב הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר וכפיון, תתאין ואנו מוצאים שהתחתונים בכו עליו דכתיב על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו, הרי פלהון בכו על גלותא דבבל פלם בכו על גלות בבל, מאי טעמא מה טעם הדבר, בגין דהו בתפנוקי מלכין לפי שבארץ ישראל היו בתענוגי מלכים דכתיב בני ציון היקרים המסלאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש מעשה ידי יוצר, ורצונו לומר כי ישראל בארצם היו איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו מתענגים על רב שלום, ופתאם ירדו מאגרא רמא לבירא עמקתא, לכן היה צערם גדול מאד.

דַּתְנַן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי דְכָתִיב עַל הַהָרִים אֲשֶׁא בְּכִי וְנָהִי, אֲלֵא אֲלֵינן אֵינוֹן טוֹרֵיָא רַמְיָא דְעֵלְמִין, וּמֵאֵן אֵינוֹן טוֹרֵיָא רַמְיָא, אֵינוֹן בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסוּלָּאִים בְּפִז, וְהַשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגִלוּתָא, בְּרִיחֵיָא עַל קַדְלֵיהוֹן וַיְדִיהוֹן מְהֵדְקֵן לְאַחוּרָא, וְכַד עָאלוּ בְּגִלוּתָא בְּבָבֶל חֲשִׁיבוּ דְהָא לִית לְהוּ קִיוּמָא לְעֵלְמִין, דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׂבִיק לֹון, וְלֹא יִשְׁגַח בְּהוֹן לְעֵלְמִין.

בתוך החשך וההסתרה שבגלות בבל נתגלו פלאות וסודות עליונים

וּתְנִינָן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיָא שְׁעָתָא קָרָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיכִין קְדִישִׁין, וְכָל חֵילֵיהּ וּמְשַׁרְיֵיתֵיהּ וּרְבִרְבָּנוּי, וְכָל חֵילָא דְשְׁמֵיָא, וְאָמַר לֹון מַה אַתּוֹן עֲבָדִין הָכָא, וּמַה בְּנֵי רְחִימָי בְּגִלוּתָא דְבָבֶל וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ פְּלִכוֹן לְבָבֶל, וְאַנָּא עֲמֹכוֹן, הָדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה מג יד) כֹּה אָמַר יְהוָה לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְגו', לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ דָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, (שם) וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֲלֵינן כָּל רְתִיכִין וּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין. כַּד נַחְתוּ לְבָבֶל אַתְפַּתְחוּ שְׁמֵיָא וְשָׂרָאֵת רוּחַ נְבוּזַאֲדַן קְדִישָׁא עַל יַחְזַקְאֵל, וְחָמָא כָּל מַה דְחָמָא,

מתוך מדבש

חֵילֵיהּ וּלְכָל צְבָאוֹ שְׁהֵם הַמְּלָאכִים שֶׁל עוֹלָם הִצְיָרָה, וּמְשַׁרְיֵיתֵיהּ וְכָל מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, וּרְבִרְבָּנוּי וְהַשְּׂרִים שֶׁל כָּל מַחְנֵה וּמַחְנֵה, וְכָל חֵילָא דְשְׁמֵיָא וּלְכָל צְבָא הַשְּׁמַיִם שֶׁל עוֹלָם הַעֲשִׂיָה, וְאָמַר לֹון מַה אַתּוֹן עֲבָדִין הָכָא וְאָמַר לָהֶם מַה אַתֶּם עוֹשִׂים כָּאֵן לְמַעְלָה, וּמַה בְּנֵי רְחִימָי בְּגִלוּתָא דְבָבֶל וְאַתּוֹן הָכָא וּמַה בְּנֵי אַהוּבֵי הֵם בְּגִלוּת בָּבֶל וְאַתֶּם נִמְצְאִים כָּאֵן, קוּמוּ חוּתוּ פְּלִכוֹן לְבָבֶל וְאַנָּא עֲמֹכוֹן קוּמוּ רְדוּ פְּלִכֶם לְבָבֶל וְאַנִי אֲרַד עִמָּכֶם, הָדָא הוּא דְכָתִיב כֹּה אָמַר יְהוָה וְגו' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְגו' פְּרוּשׁ מַה שְׁפָתוֹב לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ, דָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הֵינִי [בְּחִינַת] הַתְּפָאֲרַת דְאַצִּילוּת שִׁירַד לְגִלוּת בָּבֶל עִם הַשְּׂכִינָה בְּשִׁבִיל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כּוּלָם (פְּרוּשׁ גְּזֵיַל יִשְׂרָאֵל הוֹרְדְתִי וְשְׂנַתִּי אֵת כָּל הַבְּרִיחִים עַל שְׂעָרֵי בָבֶל), פְּרוּשׁ אֲלֵינן כָּל רְתִיכִין וּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין אֵלוּ הֵם כָּל הַמְּרַכְּבוֹת שֶׁל עוֹלָם הַבְּרִיָּאָה וּמַחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל עוֹלְמוֹת יִצְיָרָה וְעֲשִׂיָה, שְׂכָלֶם יִרְדוּ לְבָבֶל.

כַּד נַחְתוּ לְבָבֶל אַתְפַּתְחוּ שְׁמֵיָא כְּשִׁירְדוּ כָּל אֵלוּ לְבָבֶל נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּרִישׁ יַחְזַקְאֵל, נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם וְאַרְאָה מִרְאֹות אֱלֹהִים, וְשָׂרָאֵת רוּחַ נְבוּזַאֲדַן קְדִישָׁא עַל יַחְזַקְאֵל וְחָמָא כָּל מַה דְחָמָא וְשָׂרָתָה רוּחַ נְבוּזַאֲדַן קְדוּשָׁה עַל יַחְזַקְאֵל וְרָאָה אֵת כָּל הַמְּרַכְּבָה

דַּתְנַן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי דְכָתִיב עַל הַהָרִים אֲשֶׁא בְּכִי וְנָהִי מַה הֵם אֵלוּ הַהָרִים אֲלֵא אֲלֵינן אֵינוֹן טוֹרֵיָא רַמְיָא דְעֵלְמִין אֵלוּ הֵם הָרִים הָרְמִים שְׂבַעוּלָם, וּמֵאֵן אֵינוֹן טוֹרֵיָא רַמְיָא וּמֵי הֵם הָרִים הָרְמִים, אֵינוֹן בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסוּלָּאִים בְּפִז אֵלוּ הֵם בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּנֵי הָאֲבוֹת הַנְּקִרָאִים הָרִים שְׁהִיוּ יָפִים מְאֹד, וְהַשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגִלוּתָא בְּרִיחֵיָא עַל קַדְלֵיהוֹן וְעַתָּה הִיוּ יוֹרְדִים בְּגִלוּת בְּרִחִים עַל צוּאֲרָם, הַרְמוּזוּ עַל הַתְּגַבְּרוּת הַקְּלַפּוֹת שְׁעֵלוּ עַד הַצּוּאֲרָא שְׁהוּא סוּד הַבִּינָה, וַיְדִיהוֹן מְהֵדְקֵן לְאַחוּרָא וַיְדִיהֶם קְשׁוּרוֹת לְאַחוּר, וְכַד עָאלוּ בְּגִלוּתָא בְּבָבֶל חֲשִׁיבוּ דְהָא לִית לְהוּ קִיוּמָא לְעֵלְמִין וְכִשְׁנַנְסוּ בְּגִלוּת בָּבֶל חֲשִׁיבוּ שְׁלֵא יְהִיָה לָהֶם עוֹד קִיוִם לְעוֹלָם, דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא שְׂבִיק לֹון וְלֹא יִשְׁגַח בְּהוֹן לְעֵלְמִין כִּי חֲשִׁיבוּ שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא עֲזַב אוֹתָם וְלֹא יִשְׁגִיחַ בְּהֶם עוֹד לְעוֹלָם. (דף ב ע"ב, ובביאורינו כרך ה עמ' ה-ו)

בתוך החשך וההסתרה שבגלות בבל נתגלו פלאות וסודות עליונים

וּתְנִינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיָא שְׁעָתָא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשִׁירְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת בָּבֶל, קָרָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ קָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְכָל פְּמִלְיָא שְׁלוֹ, שְׁהֵם מְלָאכֵי [בְּחִינַת] הַתְּפָאֲרַת דְאַצִּילוּת, וְכָל רְתִיכִין קְדִישִׁין וְכָל הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל עוֹלָם הַבְּרִיָּאָה, וְכָל

ואמר לון לישראל, הא מאריכון הכא, וכל חילי שמיא ורתיכוני, דאתו למידר ביניכון, לא הימנוהו, עד דאצטריף לגלאה כל מה דחמא, וארא כף וארא כף, ואי גלי יתיר ממה דגלי בלא אצטריף.

ביון דחמו ישראל כף חדו, וכד שמעו מלין מפומיה דיחזקאל לא חיישו על גלותהון כלל, דהא ידעו דקדשא בריף הוא לא שביק לון, וכל מה דגלי ברשותא גלי.

ואמר רבי שמעון, ביה שעתא חדו ישראל חדוותא שלימתא בסיעתא דמאריהון דהנה עמהון, וכל חד מנייהו עאל רעותא דלביה ברחימותא סגיא למימסר נפשיה על קדוששתא דמאריהון, ובגין כף גלי יחזקאל כל מה דגלי. (ע"כ)

ההולך אחר הנאות ותאוות הוא בבחינת רע עין

ואלה שמות בני ישראל, רבי חייא פתח, (משלי כג ו) אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמתי, אל תלחם את לחם רע עין, בגין דנהמא או הנאה דההוא בר נש דהוי רע עין, לאו איהו פדאי למיכל ולא תהני מניה, דאי פד נחתו ישראל למצרים לא יטעמו נהמא דמצראי, לא אשתבכו בגלותא, ולא יעיקון לון מצראי.

מתוך מדבש

ואמר רבי שמעון, ביה שעתא באותה שעה כששמעו ישראל דברי תנחומים מיחזקאל הנביא, חדו ישראל חדוותא שלימתא בסיעתא דמאריהון דהנה עמהון שמחו ישראל שמחה שלמה בגלל סיוע הקדוש ברוך הוא שהיה עמהם, וכל חד מנייהו עאל רעותא דלביה ברחימותא סגיא למימסר נפשיה על קדוששתא דמאריהון וכל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסור נפשו על קדשת שמו יתברך, ובגין כף גלי יחזקאל כל מה דגלי ובשביל זה גלה יחזקאל כל מה שגלה. (דף ב ע"ב, ובכיוורינו כרך ה עמ' 105)

ההולך אחר הנאות ותאוות הוא בבחינת רע עין

ואלה שמות בני ישראל כדי לפרש פסוק זה רבי חייא פתח הקדים לפרש מה שכתוב אל תלחם את לחם רע עין, ואל תתאו למטעמתי ומפרש אל תלחם את לחם רע עין טעם הדבר בגין דנהמא או הנאה דההוא בר נש דהוי רע עין לפי שהלחם או הנאה של אדם שהוא רע עין, לאו איהו פדאי למיכל ולא תהני מניה אינו פדאי לאכול ולהנות ממנו, לפי שהקלפה שורה על עיניו, דאי פד נחתו ישראל למצרים לא יטעמו נהמא דמצראי שאם כשירדו ישראל למצרים

העליונה, ואמר לון לישראל הא מאריכון הכא ואמר להם לישראל הרי הקדוש ברוך הוא נמצא פאן בבבל, כמו שכתוב ואני בתוך הגולה, אני היא השכינה, ואות וי של ואני רומזת על הקדוש ברוך הוא שיכר להיות יחד עמה בתוך הגולה, וכל חילי שמיא ורתיכוני דאתו למידר ביניכון וכל צבא השמים והמרכבות שבאו לדור ביניכם, לא הימנוהו עד דאצטריף לגלאה כל מה דחמא והם לא האמינו לו שבתוף הגולה ובחשף והסתרה פנה יתגלו דברים כל כף נפלאים וסודות עליונים, עד שהצריך לגלות כל מה שראה, וארא כף וארא כף (ואר"א ראשי תבות אני ראשון ואני אחרון, להורות שבכל ההסתרות נמצא אלופו של עולם עם ישראל, זהו חדש), ואי גלי יתיר ממה דגלי בלא אצטריף ואם היה מגלה עוד יותר ממה שגלה הכל היה לצרף.

ביון דחמו ישראל כף חדו פיון ששמעו ישראל כף שמחו, וכד שמעו מלין מפומיה דיחזקאל לא חיישו על גלותהון כלל וכששמעו דברי תנחומים האלו מיחזקאל שוב לא חששו על גלותם כלל וקבלו עליהם על הגלות, דהא ידעו דקדשא בריף הוא לא שביק לון כי ידעו שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותם, ולא נסתלקה השגחת הקדוש ברוך הוא מעליהם, לכן צפו להגאלה, וכל מה דגלי ברשותא גלי הרי כל מה שגלה יחזקאל ברשות גלה.

אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא גִזְרָא אֲתַגְזֵר, אָמַר לִיה כִּלָּא אִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא לָא אֲתַגְזֵר
בְּמִצְרִים דְּוּקָא, דְּהָא לָא כְּתִיב (בראשית טו יג) כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא בְּאֶרֶץ
לֹא לָהֶם, וְאֶפִּילוּ בְּאֶרֶץ אַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּעַל נַפְשׁ (ס"א לא יכול עם בר נש) דְּמִיכְלִיָּה יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי נַשָּׂא,
אוּ מֵאֵן דְּהוּא אָזִיל בְּתַר מַעוּי, אִי אַעֲרַע בְּהוּא רַע עֵינַן, יְפוּס גְּרַמְיָה וְלֹא יִיכּוּל
מִנְהֻמָּא דִּילִיָּה, דְּלִית נְהֻמָּא בִישָׂא בְּעַלְמָא בַר מַהוּא לָחֶם רַע עֵינַן, מַה כְּתִיב (שם מג לב) כִּי
לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא לַמִּצְרַיִם, הָא לָךְ לָחֶם רַע עֵינַן.

תיקון השכינה ע"י מצות עשה ושמירתה מהחיצונים ע"י מצות לא תעשה

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר (שיר ד יב) גֵּן נָעוּל אַחוּתִי כְּלָה גַל נָעוּל מַעֲיָן חֲתוּם,

מתוק מדבש

מִי שֶׁהוּא בְּעַל נַפְשׁ לֹא יֵאָכֵל עִם אָדָם שְׂאוּכֵל יוֹתֵר מִשְׁאָר
כְּנֵי אָדָם כִּי הוּא בַּחֲנִינַת רַע עֵינַן, אוּ מֵאֵן דְּהוּא אָזִיל
כְּתַר מַעוּי אוּ עִם מִי שֶׁהוּלֵךְ אַחַר מַעוּי וְתַאֲוֹתָיו שֶׁהוּא
גַּם כֵּן בַּחֲנִינַת רַע עֵינַן, לְכֵן אִי אַעֲרַע בְּהוּא רַע עֵינַן
יְפוּס גְּרַמְיָה וְלֹא יִיכּוּל מִנְהֻמָּא דִּילִיָּה אִם נִנְדָּמָן
שְׂבָא לֶאֱכֹל אֲצֵל אִישׁ רַע עֵינַן יִשְׁחַט עֲצָמוֹ כְּלוּמַר יִתְגַּבֵּר
עַל רַעבוֹנוֹ וְלֹא יֵאָכֵל מִלְחָמוֹ, דְּלִית נְהֻמָּא בִישָׂא בְּעַלְמָא
בַר מַהוּא לָחֶם רַע עֵינַן כִּי אֵינן לָחֶם רַע בְּעוֹלָם אֲלֵא
הַלָּחֶם שֶׁל רַע עֵינַן, מַה כְּתִיב אֲצֵל הַלָּחֶם שֶׁל הַמִּצְרַיִם,
כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת הָעֵבְרִים לָחֶם,
כִּי תוֹעֵבָה הִיא לַמִּצְרַיִם פְּרוּשׁ מַחֲמַת שֶׁהִיָּה לָהֶם עֵינַן
הָרַע לֹא יִכְלוּ לְרַאוֹת אִיךָ שִׁישְׂרָאֵל אוּכְלִים לָחֶם, הָא לָךְ
לָחֶם רַע עֵינַן הָרִי לָךְ שֶׁלָּחֶם שְׂאָכְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם
הִיָּה לָחֶם שֶׁל רַע עֵינַן, וְלִפִּי שְׂאָכְלוּ יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָם לְכֵן
נִשְׂאָרוּ אֲצֵלָם בְּגִלוּת וְשִׁלְטוֹ עֲלֵיהֶם וְשִׁעְבְּדוּ אוֹתָם.

(דף ג ע"א, ובביאורינו כרך ה עמ' יג-טו)

תיקון השכינה ע"י מצות עשה ושמירתה מהחיצונים ע"י מצות לא תעשה

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שְׂכַתּוּב
גֵּן נָעוּל אַחוּתִי כְּלָה גַל נָעוּל מַעֲיָן חֲתוּם
פְּרוּשׁ גֵּן נָעוּל דָּא כְּנִסְתָּא יִשְׂרָאֵל הִיא הַמְּלֻכּוֹת שֶׁהִיא
גֵּן נָעוּל כִּי כְּמוֹ שֶׁגֵּן נָעוּל אִי אֶפְשָׁר לְזָרִים לְהִנּוֹת מִפְּרִיּוֹ

לֹא הָיוּ טוֹעֲמִים לָחֶם שֶׁל הַמִּצְרַיִם בְּחֻנָּם שֶׁהִיָּה לָחֶם רַע
עֵינַן כְּדִלְקָמּוֹ, לֹא אֲשַׁתְּבְּקוּ בְּגִלוּתָא וְלֹא יַעֲיָקוּן לִוְן
מִצְרַיִם לֹא הָיוּ נִשְׂאָרִים שְׂקוּעִים בְּגִלוּת וְלֹא הָיוּ מִצְרַיִם
לָהֶם הַמִּצְרַיִם.

אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק שְׂאֵל לְרַבִּי חֲזִיָּא, וְהָא גִזְרָא
אֲתַגְזֵר וְהָרִי נִגְזְרָה גִזְרָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בְּגִלוּת,
אָמַר לִיה רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יִצְחָק כִּלָּא אִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת
הַכֹּל הוּא כְּרַאוּי מַה שְׂאֵנִי אֲמַרְתִּי וּמַה שְׂאֵתָה אוּמַר, דְּהָא
לֹא אֲתַגְזֵר בְּמִצְרַיִם דְּוּקָא כִּי לֹא נִגְזַר שֶׁהַגְּלוּת תִּהְיֶה
דְּוּקָא בְּמִצְרַיִם, דְּהָא לֹא כְּתִיב כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְאֶפִּילוּ בְּאֶרֶץ
אַחֲרָא וְהִתְהַוָּה יוּכְלָה לְהַתְקִים גִּזְרַת הַגְּלוּת אֶפְלוּ בְּאֶרֶץ
אַחֲרָת, וְרַצוֹנוֹ לומר כִּי כְּמוֹ שֶׁהִיָּה נִחְשָׁב לָהֶם גְּלוּת מִיּוֹם
שֶׁנּוּלַד יִצְחָק וְנִתְקַיַּם מַה שְׂכַתּוּב וְעַבְדוּם וְעַנּוּ אוֹתָם בְּעֶרְךָ
שֶׁלֹּא הָיוּ שְׂקֻטִים, כֵּן יִחְשָׁב לָהֶם לְגִלוּת שְׂכַתּוּם בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיָּתָה עַדִּין אֶרֶץ לֹא לָהֶם בְּעֶרְךָ שֶׁהַכְּנַעֲנִי אִז
בְּאֶרֶץ, וְלֹא הָיוּ מְכַרְחִים לְרַדַּת לְעַמְּק הַקְּלֻפּוֹת לַמִּצְרַיִם,
אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁשִׁלְטוֹ בְּהֶם הַמִּצְרַיִם עַל יְדֵי שְׂאָכְלוּ מִלְחָמָם,
וְאִם הָיוּ נִשְׂאָרִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם הִיָּה נוּלַד מִשָּׁה, וְשֵׁם
הִיָּתָה נְתִינַת הַתּוֹרָה, אִז לֹא הָיוּ יוֹצְאִים עוֹד בְּגִלוּת, צָא
וְחָשׁוּב כְּמַה גְּרַמָּה אֲכִילַת לָחֶם רַע עֵינַן. (רמ"ק ומפּרָשִׁים)

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּעַל נַפְשׁ לֹא יִכּוּל
עִם בַר נַשׁ דְּמִיכְלִיָּה יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי נַשָּׂא

גן נעול דא פּנֶסֶת ישׂרָאֵל, שְׁהִיא גֵן נָעוּל, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הֵגֵן הַזֶּה צָרִיף לְשִׁמּוֹר
 לְעֵדוּר וּלְהַשְׁקוֹת וּלְזִמּוֹר, כֶּף פְּנֶסֶת ישׂרָאֵל צָרִיכָה לְעֵדוּר וּלְשִׁמּוֹר וּלְהַשְׁקוֹת וּלְזִמּוֹר.
 וְנִקְרָאת גֵן, וְנִקְרָאת פְּרֶם, מַה הַפְּרֶם הַזֶּה צָרִיף לְעֵדוּר וּלְהַשְׁקוֹת וּלְזִמּוֹר וּלְחַפּוֹר, כֶּף ישׂרָאֵל,
 הֵדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה ה ז) פִּי כָרֶם יְהוּ"ה צְבָאוֹת בֵּית ישׂרָאֵל, וְכָתִיב (שם פסוק ב)
 וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וַיְגוּ.

מתוק מדבש

לְעֵקוֹר אֶת אַבְנֵי הַגֶּגֶף הַמְזִיקוֹת אֶת הַפְּרֶם, וְעֵדִין אֵין צָרִיף
 שְׁמִירָה שְׂאִין בּו פְּרוֹת, מַה שְׂאִין כֵּן הֵגֵן שְׁמִיד יֵשׁ בּו
 פְּרוֹת וְצָרִיף שְׁמִירָה מִיד, כֶּף ישׂרָאֵל דּוּמִים לְכָרֶם, פִּי
 עֲנִין הַחֲפִירָה הִיא בּוֹר הַגְּלוּת, וְהַשְׁמִירָה הִיא הַשְׁכִּינָה
 שְׁגִלְתָּה עִמָּהֶם, וְהַהֲשַׁקָּא הִיא הַגְּאָלָה וְתַחֲזִיתָם מַעֲבְדוּתָם,
 וְהַזְמִירָה הִיא הַכְּרַתַּת הַרְשָׁעִים מֵהֶם כְּעִין שְׁהִיָּה בִימֵי
 הָאֶפְלָה בְּמִצְרַיִם, הֵדָא הוּא דְכָתִיב פִּי כָרֶם יְהוּ"ה
 צְבָאוֹת בֵּית ישׂרָאֵל הֵם נִמְשָׁלִים לְכָרֶם, וְכָתִיב וַיַּעֲזָקְהוּ
 גְדָרוֹ מִסְבִּיב מְקַף כְּעִין טַבְעַת, פִּי תַרְגוּם שֶׁל טַבְעַת עֲזָקָא,
 וַיִּסְקְלֵהוּ וְהִסִּיר מִתּוֹכּוֹ אֶת הָאֲבָנִים הַמְזִיקוֹת לְגַפְנָיִם, וְמַה
 שְׁמַכִּיא מְאָמַר זֶה עַל הַפְּסוּק אֵלָּה שְׁמוֹת, לְרִמּוֹז שְׁפִנְתּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ הִיָּתָה לְהַכְנִיס אֶת ישׂרָאֵל בְּגִלוּת מִצְרַיִם כְּדִי לְהַרְגִילָם
 שֶׁם בְּעַבּוּדָה הַגִּשְׁמִית הַקְּשָׁה כְּעִין עַבּוּדַת הֵגֵן וְהַפְּרֶם, וְעַל
 יְדֵי זֶה יְהִי מְרַגְלִים בְּנִשְׂיֵאת עַל כְּדִי שִׁישְׂאוּ בְּכַתְף עַבּוּדַת
 הַקִּדְשׁ כְּשִׁיבּוֹאוֹ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְגַם שְׁעַל יְדֵי עַבּוּדָה
 הַקְּשָׁה יִזְדַּכְּכוּ מִעֲזוֹנוֹת הַרָאשׁוֹנִים.
 (דף ד ע"א, ובביאורינו כרך ה עמ' כד-כה)

אֵלָּא מִי שְׁנוֹצֵר הֵגֵן הוּא יֹאכֵל פְּרִיּוֹ, כֵּן אֵין מִי שִׁיְהַנֶּה
 מִזִּיּוֹ הַשְׁכִּינָה אֵלָּא מִי שִׁיעֲסֵק בְּתַקּוּנָה, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 מַה הֵגֵן הַזֶּה הֵינּוּ גֵן הֵרֵק צָרִיף לְשִׁמּוֹר צָרִיף לְשִׁמּוֹר
 מִכָּל הַמַּפְסִידִים אֶת גְּדוּלָיו, לְעֵדוּר לְעֵשׂוֹת בּו בֵּית קְבוּל
 לְקַבֵּל מִימֵי הַהֲשַׁקָּא, וְאַחַר כֶּף וּלְהַשְׁקוֹת כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
 (דְּרָרִים יא י) וְהַשְׁקִית בְּרַגְלֶךָ כֶּגֶן הֵרֵק, (מִלֵּט וּלְזִמּוֹר ל"ג
 ס"מ"ק גִּנְן, וְכֵן לְסֵלֶן), כֶּף פְּנֶסֶת ישׂרָאֵל שְׁהִיא הַשְׁכִּינָה,
 צָרִיכָה לְעֵדוּר פְּרוּשׁ שְׁצָרִיכִים לְעַבְדָּה וּלְתַקְנָה עַל יְדֵי
 קִיּוּם מִצּוֹת עֲשִׂין, וּלְשִׁמּוֹר וְצָרִיכִים לְשִׁמְרָה עַל יְדֵי שְׁמִירָה
 מְלֹאִין שְׁלֵא יִכְנָסוּ אֵלֶיהָ הַקְּלָפוֹת, וּלְהַשְׁקוֹת וְצָרִיכִים
 לְהַשְׁקוּתָה בְּמִימֵי הַתּוֹרָה וְלִמּוּד סוּדוּתֶיהָ, פִּי עַל יְדֵי זֶה
 יִגְרֶם שִׁיפְתָּה ה' אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב לְהַשְׁקוּתָה מִנְחַל עֲדִינוּ.
 הִרִי וְנִקְרָאת גֵן שְׁהַשְׁכִּינָה נִקְרָאת גֵן, וְגַם וְנִקְרָאת
 הַשְׁכִּינָה פְּרֶם עַל שֵׁם פְּרֶם ה' בֵּית ישׂרָאֵל כְּדִלְהֵלֶן,
 וְאָמַר מַה הַפְּרֶם הַזֶּה צָרִיף לְעֵדוּר לְעֵשׂוֹת בֵּית קְבוּל
 לְקַבֵּל אֶת מִימֵי הַגִּשְׁמִים, וּלְהַשְׁקוֹת בְּגִשְׁמֵי בְּרָכָה, וּלְזִמּוֹר
 אֶת זְמֻרוֹת הַרְעוֹת הַגּוֹרְמוֹת חֲרָבֵן הַפְּרֶם, וּלְחַפּוֹר כְּדִי

שבח דא שירתא

אננם יתרון אור מן החשך, ואמת מארץ תצמח, ובנדל חשבת גלותינו לא עזבנו אלהינו, והאיר אל עבר פנינו אורה זו התורה הקדומה ועליומה וסתומה ומופלא ומכוסה
 שביסה עתיק וזמין, עד עת בוא דברו אמרת ה' צרופה, על ידי בוצינא קדישא והנא האלהי רבי שמעון בן יוחאי בספר הזוהר וזוהר חדש ותקוני הזוהר, שמוהיר ככרם לעינין
 עיני העדרה הם החכמים, החכמה תחיה לחיותנו כיום הזה.

(לקוטי אמרים, מגיד דבריו ליעקב, הקדמה)

נראה לי ליתן טעם על שחכמת הקבלה נקרא "חכמת אמת" וחכמים נקראים "חכמי אמת", שזה הוא מרחמי השי"ת שעשה רבוש לאורייתא קדישא, כי התורה הקדושה
 נתלבישה בלבוש רחאי עלמא, ותוכה מרברת בעליונים, והנה לפי זה יתכן דהרבוש נקרא "תורת חסד", והפנים שהוא בלי בגד נקרא "תורת אמת", ועל כן נקראת חכמת
 הנסתר "חכמת אמת" שהוא בלי בגד.

(הישמח משה בחידושיו על מס' ב"ב דף קנח ע"ב)

לקבלת העלון מודי שבעי יש לשלוח אימייל ככתובת:
 3022233@gmail.com

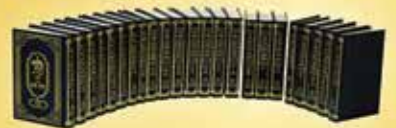
הזוהר הקדוש ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
 "ובלכתך בדרך"
 מהדורת ר' יוסף צבי
 בערנער
 (cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
 (cm 17/12)